

siger, at de staaer vel principielt enige med os i at hævde et Frihandelssynspunkt, men mener, at der skal træffes Forholdsregler overfor valutasvage Lande, idet Importen derfra skal begrænses. Spørgsmaalet om denne Begrænsning af Importen har Regeringen taget op til alvorlig Prøvelse for to Industrigrænes Vedkommende; alle indrømmer vel nok, at det har voldt visse Vanskeligheder, og disse har resulteret i, at den Begrundelse, hvormed denne Importregulering blev indført overfor valutasvage Lande, i Virkeligheden er forsvundet. Jeg ser ikke rettere end, at samtidig med, at man er gaaet over til en Importbegrænsning, er denne Begrundelse, som har Hensyn paa valutasvage Lande, væsentlig forsvundet. Man maa nu afvente, hvad Resultat der kommer ud her, før man kan sige noget afgjort; men jeg forudsætter i alt Fald, at alle Partier her i Salen er enige om, at selv om en saadan begrænset Begrænsning eller Regulering maaske kunde virke efter sit Formaal indadtil, saa maa dog, hvis den skader udadtil, disse Ting afvejes mod hinanden, og at saa det første Hensyn maa vige for det sidste. Det forekommer mig, at alt, hvad der foreligger, taler for, at den Stilling, Venstre har indtaget, har været den rette.

Men tilbage bliver det store Spørgsmaal, som jeg kalder Arbejderspørgsmaalet. Jeg har tidligere sagt, at for mig staaer det saaledes, at det, der er Alfa og Omega i dansk Politik, er det alvorlige Spørgsmaal, hvorledes man faar beskæftiget Mennesker. Jeg har undret mig noget over den stærke Kritik, der er fremkommet overfor Landbrugsministerens Udtalelser. Thi hvad er det egentlig, han har sagt? Han har sagt dette, at Produktionsomkostningerne maa ned, og han har ikke peget paa, at Arbejderne fik for høj Løn... (Stemmer: Jo, jo!)... Landbrugsministeren pegede paa dette, at det gjaldt baade Kapitalen og Arbejderne, og jeg tror ikke, jeg husker fejl, naar jeg siger, at det, Arbejderne skulde yde, var det at arbejde en Time længere, at Kapitalen kunde nøjes med en mindre Rente, og de, der ledede Bedrifterne, kunde ogsaa nøjes med en mindre Fortjeneste, kort sagt, at alle Faktorer maatte lægge an paa at producere saa billigt som muligt. Det var i Virkeligheden det, den højtærede Landbrugsminister sagde, og jeg gad nok vidst, om man overhovedet kan paapege nogen anden Vej. Endnu er der i hvert Fald ikke peget paa nogen anden Vej, og jeg tror ogsaa, at skal man en Vej frem her, er der ingen anden Vej end den at indrette sine

Forhold efter, hvad Produktionen er i Stand til at give.

Jeg har tidligere her gjort mig til Talsmand for den Tanke, at naar man skal bedømme en Løns Størrelse, kan man som Udgangspunkt tage Landarbejdernes Indtægt, og saa for Byarbejdernes Vedkommende forøge denne med det Beløb, hvormed Huslejen er dyrere, og den Merudgift, han har, fordi han skal betale Avance for en hel Masse Ting, som man ikke skal betale Avance for ude paa Landet; men Udgangspunktet bliver altsaa dette: Hvad Jorden er i Stand til at give. Jeg har endnu ikke hørt nogen fremsætte et bedre Grundlag, og jeg vil nævne igen, at naar en Familie har saa megen Jord, at dens Medlemmers Tid og Arbejdsevne er optaget deraf, idet de skal forrente Jorden og en normal Byggesum, saa faar disse Mennesker det fulde Udbytte af deres Arbejde, idet de faar, hvad Produktionen er i Stand til at give. Det maa altsaa ogsaa være det Grundlag, man anlægger overfor Lønarbejderne: Der kan selvfølgelig ikke gives mere i Arbejdsløn, end Produktionen er i Stand til at give; og jeg vilde ogsaa tro, at det i de fleste Tilfælde vilde forme sig saaledes, at Lønnen kommer til at staa i Forhold til Varens Pris. Thi selvfølgelig er det en Faktor, man maa regne med, man maa regne med den Levestandard, der kan anlægges, med andre Ord, hvor meget der kan købes for Lønnen.

Hvorvidt man kommer til at sætte sin Levestandard ned, afhænger i Virkeligheden af, hvor meget Produktionen er i Stand til at give. Her forekommer det mig, at alle Partier burde lægge alle gode Kræfter ind for at finde den bedst mulige Løsning. Thi Spørgsmaalet er efter min Mening alvorligt nok; det er det alvorligste Spørgsmaal, der overhovedet ligger for, dette at skaffe Muligheder for Arbejde, og til syvende og sidst tror jeg, Landbrugsministeren har Ret i, at man kun vinder Værdier for sit Samfund, naar man kan tage Konkurrencen op. Det bliver dog den eneste Grundlov, der kommer til at gælde under alle Forhold.

Ud fra denne Betragtning og ud fra den, at man ikke tilstræber at skade mere, end man gavner — og det tror jeg ikke, nogen vil — synes det mig, at den Udvikling, vi har gennemgaaet, har vist, at det Standpunkt, som oprindeligt blev taget fra Venstres Side, var det rette. Men, selvfølgelig, er der andre Ting, der kan tjene til Løsning af dette Spørgsmaal, saa maa de ogsaa tages op til alvorlig Drøftelse.

Jeg vil gerne bringe den højtærede Trafikminister en Tak for de velvillige Ud-